

Valtioneuvoston asetus maatalouden rakennetuesta

1 Asian tausta ja asetuksenantovaltuudet

Suomen yhteisen maatalouspolitiikan strategiasuunnitelman (jäljempänä *CAP-suunnitelma*) toimeenpano alkoi 1.1.2023. Se kytkeytyy Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistukseen vuosiksi 2023—2027. Komissio hyväksyi CAP-suunnitelman 31.8.2022 täytäntöönpanopäätöksellään.

Edellä mainittu uudistus toimeenpannaan kansallisella lainsäädännöllä ja kolmella Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksella, joista kahdessa ovat säännökset maatalouden rakennetukijärjestelmää koskien. Nämä ovat ns. suunnitelma-asetus ja ns. horisontaaliasetus. Suunnitelma-asetus on jäsenvaltioiden yhteisen maatalouspolitiikan nojalla laadittavien, Euroopan maatalouden tukirahastosta (maataloustukirahasto) ja Euroopan maaseudun kehittämisen maatalousrahastosta (maaseuturahasto) rahoitettavien strategiasuunnitelmien (YMP:n strategiasuunnitelmat) tukea koskevista säännöistä sekä asetusten (EU) N:o 1305/2013 ja (EU) N:o 1307/2013 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2115. Horisontaaliasetus on yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta, hallinnoinnista ja seurannasta sekä neuvoston asetuksen (EU) N:o 1306/2013 kumoamisesta annettu Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) 2021/2116.

Komissiolle annettiin toimivalta antaa alempiasteisia delegoituja ja täytäntöönpanoasetuksia edellä mainittuihin asetuksiin liittyen. Näistä merkittävimpiä ovat:

- komission delegoitu asetus (EU) 2022/126 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2115 täydentämisestä lisävaatimuksilla eräille tukitoimityypeille, jotka jäsenvaltiot täsmensivät mainitun asetuksen mukaisissa, vuosia 2023–2027 koskevissa YMP:n strategiasuunnitelmissaan, sekä säännöillä, jotka koskevat hyvää maatalous- ja ympäristökuntoa koskevassa toimenpidevaatimuksessa (GAEC-toimenpidevaatimus) 1 mainittua osuutta;
- komission delegoitu asetus (EU) 2022/127 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 täydentämisestä maksajavirastoja ja muita elimiä, varainhoitoa, tilien tarkastamista ja hyväksymistä, vakuuksia sekä euron käyttöä koskevien sääntöjen osalta (ns. maksajavirastoasetus)
- komission täytäntöönpanoasetus (EU) 2022/128 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2021/2116 soveltamissäännöistä maksajavirastojen ja muiden elinten, varainhoidon, tilien tarkastamisen ja hyväksymisen, tarkastusten, vakuuksien ja avoimuuden osalta (ns. varainhoitoasetus).

Maatilan rakennetuen perusedellytyksistä säädetään suunnitelma-asetuksen 73 artiklassa (Investoinnit) ja 75 artiklassa (Nuorten viljelijöiden ja uusien viljelijöiden tilanpidon aloittaminen ja maaseudun yritystoiminnan käynnistäminen). CAP-suunnitelma toimeenpannaan maatalouden rakennetuesta annetulla lailla (1476/2007, jäljempänä *rakennetukilaki*), jossa säädetään kansallisesti maatilan investointituen, jäljempänä *investointituki*, ja nuoren viljelijän aloitustuen, jäljempänä *aloitustuki*, myöntämisen ja maksamisen edellytyksistä ja ehdoista EU-lainsäädännön asettamissa rajoissa.

Rakennetukilain muutoslaki (1328/2022) tuli voimaan 1.1.2023 (EV 165/2022 vp– HE 164/2022 vp). Rakennetukilain muutoksella maatalouden rakennetukiin liittyvä lainsäädäntö saatiin vastamaan Euroopan unionin yhteisen maatalouspolitiikan uudistukseen liittyvää lainsäädäntöä ja CAP-suunnitelmaa. Lisäksi ehdotettavalla asetuksella annetaan rakennetukilakia tarkentavia säännöksiä rakennetukilakiin sisältyvillä asetuksenantovaltuuksilla.

Tällä hetkellä valtioneuvoston asetustasolla säädetään maatalouden rakennetuista kahdessa eri asetuksessa. Maatalouden rakennetuista annetussa valtioneuvoston asetuksessa (240/2015) säädetään rakennetukilakia tarkemmin investointi- ja aloitustuessa noudatettavista ehdoista ja menettelyistä tukea myönnettäessä, maksettaessa ja seurattaessa (ns. *perusasetus*). Investointituen tukikohteista ja tuen määrästä on puolestaan säädetty maatalouden investointituen kohdentamisesta annetulla valtioneuvoston asetuksella (241/2015) eli ns. *kohdentamisasetuksella*. Lisäksi rakennetukilain nojalla rahoitettavien tuotantorakennusten rakentamista ohjataan tuettua rakentamista koskevilla maa- ja metsätalousministeriön asetuksilla, joilla säädetään investointien hyväksyttävistä yksikkökustannuksista ja tuotannonalakohtaisista rakentamisen vähimmäisvaatimuksista.

Ehdotettu asetus olisi uusi asetus, jolla kumottaisiin samanniminen voimassa oleva asetus eli nykyinen perusasetus, vaikka perusasetuksen sisältöön verrattuna ei kuitenkaan ehdotettaisi kovinkaan paljon muutoksia. Uuden rahoituskauden alkamisen ja säädösteknisen selvyuden vuoksi on katsottu tarkoituksenmukaisemmaksi säätää kokonaan uusi asetus kuin vain muuttaa nykyistä perusasetusta.

Ehdotetulla asetuksella säädettäisiin rakennetukilakia tarkemmin nuoren viljelijän aloitustuen myöntämisestä ja maksamisesta sekä aloitus- ja investointituessa noudatettavista ehdoista ja menettelyistä. Samanaikaisesti ehdotetun asetuksen kanssa tulisi voimaan uusi kohdentamisasetus, jossa säädettäisiin tukikelpoisista investoinneista sekä investointituen muodosta ja tuen enimmäismäärästä.

Rakennetukilakissa on paljon valtuussäännöksiä valtioneuvoston asetuksen antamiseksi. Nämä valtuussäännökset ovat rakennetukilain 3 §:n 3 momentissa, 6 §:n 3 momentissa, 7 §:n 4 momentissa, 8 §:n 4 momentissa, 9 §:n 4 momentissa, 10 §:n 2 momentissa, 11 §:n 3 momentissa, 12 §:n 2 momentissa, 13 §:n 4 momentissa, 14 §:n 5 momentissa, 15 §:n 5 momentissa, 17 §:n 4 momentissa, 18 §:n 5 momentissa, 19 §:n 4 momentissa, 20 §:n 5 momentissa, 24 §:n 4 momentissa, 27 §:n 4 momentissa, 30 §:n 2 momentissa, 35 §:n 3 momentissa, 36 §:n 5 momentissa, 38 §:n 4 momentissa, 41 §:n 2 momentissa, 52 §:n 4 momentissa ja 55 §:n 3 momentissa.

2 Asian valmistelu

Valtioneuvoston asetus on valmisteltu virkatyönä maa- ja metsätalousministeriössä yhdessä Ruokaviraston asiantuntijoiden kanssa.

3 Taloudelliset vaikutukset (Valtion talousarvion momentit 30.10.40 ja 30.10.41 sekä Maatilatalouden kehittämisrahasto)

Esityksen taloudelliset vaikutukset perustuvat komission 31.8.2022 hyväksymään CAP-suunnitelmaan, jota kansallisesti toimenpannaan valtiontalouden kehyspäätösten, valtion talousarvioiden, maatilatalouden kehittämisrahaston (Makera) käyttösuunnitelman mukaisten määrärahojen ja henkilötyövuosien puitteissa. Esityksen vaikutukset syntyvät investointitukien sekä nuoren viljelijän aloitustuen rahoituksesta. Kyseiset tuet myönnetään avustuksena, korkotukena tai valtiontakauksena

taikka niiden yhdistelmänä. Lisäksi nuoren viljelijän aloitustuen yhteydessä on mahdollisuus saada kiinteistön hankintaan kohdistuva vapaus varainsiirtoveron suorittamisesta.

Nuoren viljelijän aloitusavustukset ja pääosa maatalouden investointituen avustuksista rahoitetaan CAP-suunnitelman toimeenpanoon osoitettavista varoista. CAP-suunnitelman varoista aloitus- ja investointituen avustuksiin arvioidaan käytettävän noin 528 miljoonaa euroa suunnitelmakauden aikana. Myönnettävästä tuesta 43 prosenttia on EU:n maaseuturahaston rahoitusta kansallisen rahoitusosuuden ollessa 57 prosenttia. EU korvaa jäsenvaltion menoilmoitusten perusteella toteutuneet menot, joista EU:n rahoitusosuutena saatu palautus tuloutetaan valtion talousarvioon. Valtion lopulliseksi menoksi ohjelmasta jää siten jäsenvaltion rahoitusosuus, joka maksettaisiin momentilta 30.10.40.

Kokonaan kansallisesti rahoitettavat avustukset myönnettäisiin Makeran varoista. Kokonaan kansallisesti rahoitetaan osana maatalouden huoltovarmuuspakettia investointiavustuksia vaihtoehtoisiin energialähteisiin ja muihin huoltovarmuutta edistäviin hankkeisiin, joilla edistetään maatilojen oma-varaisuutta ja vihreää siirtymää tukemalla muun muassa maatilojen energiainvestointeja sekä koneiden käyttövoimamuutoksia ja biokaasun varastointia tiloilla. Huoltovarmuuspaketissa osoitetun rahoituksen suuruus on yhteensä 28 miljoonaa euroa. Myöntövaltuudet vahvistetaan vuosittain Makeran käyttösuunnitelmissa.

Makeran varoista myönnettäisiin myös kokonaan kansallisesti rahoitettavat valtioneuvoston takaukset. Valtioneuvoston takauksien kohteena olevien lainojen pääomaa saisi samanaikaisesti olla maksamatta enintään 240 miljoonaa euroa. Toistaiseksi valtiolle maatalouden investointien rahoittamisesta aiheutuneet takausmenot ovat olleet hyvin pieniä, joten tuloutettaessa valtioneuvoston takauksista perittäviä maksuja rahastoon, takauksista tuloutuva määrä on ollut niistä aiheutuvia menoja suurempi. Tuettavien toimenpiteiden koon kasvaessa myös takaustappioiden riski kasvaa tulevaisuudessa. Jatkossa valtioneuvoston takauksista voitaisiin myöntää myös osana aloitustukea.

Kokonaan kansallisesti rahoitettava korkotuki myönnettäisiin talousarvion momentilta 30.10.41. Suunnitelman valmistelun yhteydessä korkotukilainan myöntämisvaltuuden määräksi on arvioitu 250 miljoonaa euroa vuodessa vuosina 2023—2027. Korkotuesta aiheutuvat menot jakautuvat pitkälle aikavälille korkotasosta riippuen. Tavoitteena tulevalla CAP-suunnitelmakaudella on rahoittaa 1 475 tuettua sukupolven- tai omistajanvaihdosta ja 9 440 tuettua investointia.

Nyt esitettävillä tukiehtojen muutoksilla ei ole suoraa vaikutusta valtion menoihin tai Makeran varojen kokonaistarpeeseen, sillä rakennetuet myönnetään valtion talousarviossa ja Makeran käyttösuunnitelmassa tarkoitukseen käytettävissä olevien varojen rajoissa. Kaikkiin hankkeisiin sovelletaan valintamenettelyä, joka varmistaa, että rahoitettavaksi tulevat ne hankkeet, jotka parhaiten vastaavat CAP-suunnitelman tavoitteita elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksille osoitettujen varojen rajoissa.

4 Säännöskohtaiset perustelut

1 § Soveltamisala

Ehdotetun 1 §:n mukaan asetusta sovellettaisiin rakennetukilain mukaisen aloitustuen ja investointituen myöntämiseen ja maksamiseen. Tuet sisältyvät CAP-suunnitelmaan. Pykälän 2 momentissa olisi informatiivinen viittaus annettavaan uuteen investointituen kohdentamisasetukseen.

2 § Valtiontukea koskevan Euroopan unionin lainsäädännön soveltaminen

Ehdotetun pykälän mukaan tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuettava toimenpide täyttää CAP-suunnitelman ja sen hyväksymistä tai muuttamista koskevan komission päätöksen ehdot. Komissio hyväksyi 31.8.2022 Suomen CAP-suunnitelman. CAP-suunnitelmaa edelsi Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelma 2014—2020.

Nykyisen perusasetuksen vastaavan pykälän 2 momentissa säädetty ns. deggendorf-ehto on 1.1.2023 alkaen säädettyinä rakennetukilain 14 b §:n 1 momentin 4 kohdassa. Tästä johtuen sitä ei enää sisällytetä ehdotettuun asetukseen. Ehdon mukaan sääntöjenvastaisen ja yhteismarkkinoille soveltumattoman valtiontuen takaisinperintää koskevan perintämääräyksen olemassaolo estää tuen myöntämisen.

3 § Tuettavat investoinnit

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin CAP-suunnitelman mukaan tuettavista investoinneista. Tuettavat investoinnit jaettaisiin 3 §:ssä CAP-suunnitelman mukaisesti neljään alatoimenpiteeseen:

- 1) investoinnit maatilojen kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen;
- 2) ympäristön tilaa ja kestäväää tuotantotapaa edistävät investoinnit;
- 3) maatilojen energiainvestoinnit;
- 4) eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävät investoinnit.

Uudella kohdentamisasetuksella edellä selvitetyn ryhmittelyn mukaisesti säädettäisiin puolestaan niistä maatalouden harjoittamiseen liittyvistä erilaisista investoinneista, joita tuettaisiin investointituella.

4 § Määräysvalta yrityksessä

Rakennetukilain 8 §:n mukaan tuen hakijan ollessa yhteisö, tuen myöntämisen edellytyksenä on, että määräysvalta yhteisössä on yhdellä tai useammalla luonnollisella henkilöllä, joka täyttää tuen saajan ikää ja ammattitaitoa koskevat vaatimukset. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin määräysvalan muodostumisesta eri yritysmuodoissa vastaavalla tavalla kuin edeltävän Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman aikana.

5 § Ammattitaito

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin ammattitaidosta suurelta osin vastaavalla tavalla kuin edeltävän Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman aikana. Rakennetukilain 8 §:n 2 momentin mukaan tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito. Tätä edellytettäisiin aloitustuessa ja rakennetukilain muutoksella jatkossa kuitenkin investointituen osalta vain edellä mainituissa investoinneissa maatilojen kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen.

Tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskevana riittävänä ammattitaitona pidettäisiin nykykäytäntöä vastaten ehdotetun asetuksen 4 §:n 1 momentin mukaan sekä investointituen että aloitustuen osalta tuen kohteena olevan yritystoiminnan harjoittamisen kannalta tarkoituksenmukaista vähintään toisen asteen luonnonvara-alan tutkintoa. Sekä investointi- että aloitustuen osalta hyväksyttäisiin myös kolmen vuoden työkokemus ja sen lisäksi hankittu tuen kohteena olevan yritystoiminnan

harjoittamisen kannalta tarkoituksenmukainen ehdotetun pykälän 2 ja 3 momentissa säädetty koulutus.

Ehdotettuun pykälään verrattuna nykyiseen perusasetukseen ei enää sisältyisi säännöstä siitä, että ammattitaito voidaan osoittaa myös oppisopimuskoulutuksella tai näyttötutkinnolla. Oppisopimuskoulutus ja näyttötutkinnot ovat tapoja suorittaa tutkintoja tai tutkinnonosia. Nykyinen käytäntö vuoden 2018 opintouudistuksen jälkeen on, että erillisiä näyttötutkintoja ei enää ole. Siten pykälään ehdotettu sääntely kattaa myös oppisopimuskoulutuksen ja näyttötutkinnon avulla hankitun osaamisen tai ammattitaidon.

6 § Maatilan sijainti

Pykälässä säädettäisiin nykyistä perusasetusta vastaavasti siitä, minkä kunnan alueella maatilan katsotaan sijaitsevan.

7 § Maatilan tuotanto-olosuhteita koskeva selvitys

Rakennetukilain 12 §:n 1 momentin mukaan tuen myöntämisen edellytyksenä on, että tuen kohteena olevalla maatilalla noudatetaan sellaisia asianomaista tuotannonalaa koskevia pakollisia vaatimuksia, jotka perustuvat ympäristöä, hygieniaa ja eläinten hyvinvointia koskevaan Euroopan unionin ja kansalliseen lainsäädäntöön. Hakijalta voidaan edellyttää selvitystä vaatimusten noudattamisesta. Ehdotetun pykälän mukaan rakennetukilain 12 §:ssä tarkoitettujen vaatimusten noudattaminen voidaan todeta viranomaisten suorittamien tarkastusten tai valvontojen perusteella, viranomaisien päätösten perusteella, hakijan esittämän selvityksen perusteella tai maatilakäynnin perusteella. Ehdotettu pykälä on sisällöltään sama kuin nykyisen perusasetuksen vastaava pykälä.

8 § Maatalousyrityksen taloudellinen asema

Rakennetukilain 10 §:n 1 momentin mukaan tuen kohteena olevalla yritystoiminnalla tulee olla edellytykset jatkuvaan kannattavuuteen. Ehdotetun pykälän mukaan yritystoiminnan edellytyksiä arvioitaessa otetaan huomioon tuen kohteena olevan yritystoiminnan kannattavuus ja vakavaraisuus, hakijan maksuvalmius sekä tuotteiden ja palvelujen markkinointimahdollisuudet. Ehdotettu pykälä on sisällöltään sama kuin nykyisen perusasetuksen vastaavan pykälän 1 momentti. Esimerkiksi kannattavuuden ja vakavaraisuuden arvoimiseksi elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on mahdollisuus pyytää tarpeelliseksi katsomiaan lisäselvityksiä.

Voimassa olevan perusasetuksen vastaavan pykälän 2 momentissa on säädetty vaikeuksissa olevista yrityksistä, joille tukea ei myönnetä. Tämä ehto on 1.1.2023 alkaen säädettynä rakennetukilain 14 b §:n 1 momentin 5 kohdassa. Tästä johtuen sitä ei enää sisällytetä ehdotettuun asetukseen.

9 § Yrittäjätulon vähimmäismäärä

Ehdotetun pykälän mukaisten yrittäjätulon määrien asettamisen tarkoituksena on nykyisen perusasetuksen tavoin kohdentaa tuki maatalouden rakennekehityksen tavoitteita parhaiten edistävien maatalousyritysten kehittämiseen.

Yritystoiminnan kannattavuuden edellytyksiä arvioitaessa tarkasteltaisiin jatkossakin vain maataloudesta saatavan yrittäjätulon määrää. Tämä johtuen siitä, että rakennetuki voi kohdistua vain maatalouteen. Perusasetusta vastaten yrittäjätulossa sovellettaisiin mallia, jossa investointituessa ja kor-

keammassa aloitustuessa edellytettäisiin korkeampaa vuotuista yrittäjätuloa (25 000 €) kuin alemmassa aloitustuessa (15 000 €). Samoin yrittäjätulon tulisi edelleen täytyä aloitustuessa viimeistään tuen myöntämivuotta seuraavana kolmantena kalenterivuonna ja investointituessa viimeistään viidennenä kalenterivuonna. Ehdotetun asetuksen 3 §:n 1 kohdassa tarkoitetuissa maatalojen kilpailukyvyyn kehittämisen ja tilojen nykyaikaistamisen investoinneissa edellytetään ehdotetun asetuksen 18 §:n mukaisesti liiketoimintasuunnitelmaa, jonka perusteella yrittäjätulon tarkastelu tehtäisiin.

Perusasetukseen verrattuna maatalouden yrittäjätulon 400 000 euron enimmäismäärästä ei enää säädettäisi. Nykyinen EU-lainsäädäntö ei edellytä enimmäismäärän asettamista ja siitä ei muutoinkaan katsota tarkoituksenmukaiseksi jatkossa säätää. Aloitustuen enimmäismäärästä säädetäisiin ehdotetun asetuksen 15 §:ssä.

10 § Yrittäjätulon laskeminen

Maatalouden yrittäjätulon laskenta ja poistoprosentit pidettäisiin nykyisen perusasetuksen sisältöisenä. Myös avustuksen huomioon ottamisessa yrittäjätulon laskennassa noudatettaisiin perusasetuksen käytäntöä, jossa haettu ja hakijalle aiemmin myönnetty investointiavustus otettaisiin huomioon investoinnin hankintamenon vähennyksenä siten, että poistojen määrä lasketaan avustuksella vähennyksestä hankintamenosta.

11 § Tuettavien toimenpiteiden valinta

Ehdotetun pykälän mukaan tuettavia toimenpiteitä valittaessa noudatettaisiin CAP-suunnitelman ja rakennetukilain 15 §:n mukaisia valintaperusteita. Investointituen osalta rakennetukilain 15 §:n 2 momentissa säädetään tuettavien toimenpiteiden valinnasta ja nämä perustuvat CAP-suunnitelmassa esitettyihin muotoiluihin. Mainitun 2 momentin mukaan jos hakemus koskee maatalan investointitukea, tuettavien toimenpiteiden valinnassa on otettava huomioon: 1) toimenpiteen vaikutukset tuen kohteena olevan yrityksen talouteen ja kilpailukykyyn; 2) toimenpiteen vaikutukset tuen kohteena olevan maatalan tuotanto-olosuhteisiin työympäristön ja eläinten hyvinvoinnin sekä luonnonvarojen kestäväen käytön, ympäristön ja ilmaston kannalta.

Yhteinen ojitusinvestointi sisältyisi jatkossa maatalan investointitukeen. Tästä johtuen edellä selvitetyjä rakennetukilain 15 §:n 2 momentin valintaperusteita arvioitaessa tarkastellaan myös näiden yhteisöjen ja ryhmittymien osakkaiden tai jäsenten yritystoimintaa.

12 § Hakuaika

Rakennetukilain 30 §:n mukaan tuen hakemiselle voidaan asettaa hakuaika tai, jos sitä ei aseteta, hakemukset voidaan ratkaista tukijaksoittain. Ehdotetun pykälän mukaan rakennetuissa ei asetettaisi hakuaikoja, vaan haku olisi jatkuvaa ja hakemukset ratkaistaisiin tukijaksoittain. Tukijaksoittain ratkaiseminen tarkoittaa sitä, että hakemuksia otetaan vastaan jatkuvasti, mutta niihin annetaan myönteiset tai kielteiset päätökset siten, että tiettyä ajanjaksona vireille tulleet hakemukset vertaillaan keskenään ja rahoitettavat hakemukset valitaan niistä valintaperusteiden mukaisesti. Varat päätöksentekoa varten osoitettaisiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten käyttöön maa- ja metsätalousministeriön päätöksellä rakennetukilain 64 §:n nojalla.

Ehdotetussa pykälässä säädetäisiin tukijaksojen vuosittaiset ajankohdat. Tuen hakijat ja tukijärjestelmän käytännön toimeenpanoon osallistuvat tahot voisivat nykykäytännön mukaisesti jatkossakin

ennakoida, milloin tukipäätökset tehdään. Tukijaksot olisivat jatkossa aloitustuelle ja investointituelle samat, jotka olisivat samat kuin tällä hetkellä on säädetty perusasetuksessa investointituelle. Aloitus- ja investointituen 12 §:ssä tarkoitetut tukijaksot olisivat poikkeavat vuonna 2023 johtuen rahoituskauden alkamisesta. Säännös asiasta olisi asetuksen 53 §:n 4 momentissa.

13 § Eräät aloitustuen myöntämisen edellytykset

Pykälän 1 momentissa säädettäisiin maatalouden yrittäjätulon tarkastelusta, kun tukea myönnetään useammalle luonnolliselle henkilölle tai yhteisesti puolisoille. Kunkin hakijan osuutta vastaavan osan maatilasta tulisi yksinään täyttää 9 §:n 2 tai 3 momentissa tarkoitettu yrittäjätuloa koskeva edellytys, kuitenkin puolisoiden osalta tarkastelu tehtäisiin siten, että puolisoiden yrittäjätulon yhdessä olisi täytettävä yrittäjätuloa koskeva edellytys. Puolisolla tarkoitettaisiin eräistä maaseudun kehittämisen korvauksista annetun lain (1333/2022) 2 §:n 3) kohdan mukaisesti viljelijän aviopuolisoa ja avioliitonomaisissa olosuhteissa eläviä, tuloverolain (1535/1992) 7 §:n 3 momentissa tarkoitettuja henkilöä.

Ehdotetun pykälän 2 momentissa säädettäisiin muun muassa puolisoille myönnettävästä aloitustuesta. Jos puoliset olisivat hakijoina yhdessä omistamansa tilan osalta, kyseiselle tilalle myönnettäisiin vain yksi aloitustuki. Yrittäjätulon laskennan osalta puolisoiden yrittäjätulon yhdessä olisi täytettävä yrittäjätuloa koskeva edellytys. Jos taas tukea myönnetään useammalle luonnolliselle henkilölle kuin puolisoille, kunkin hakijan osuutta vastaavan osan maatilasta tulisi yksinään täyttää yrittäjätulovaatimus.

Rakennetukilain 5 §:ssä määritellään tuen saajaksi luonnollinen henkilö tai yksityisoikeudellinen yhteisö. Yhtymällä tarkoitetaan yleisesti kahden tai useamman luonnollisen henkilön muodostamaa yhteenliittymää, joka harjoittaa maatalan viljelyä tai hallintaa. Tarkemmin maatalousyhtymä on määritelty verolainsäädännössä. Koska kyseessä ei ole yhteisö, yhtymän osalta aloitustuki myönnetään siten luonnollisille henkilöille muiden tukiedellytysten täytyessä. Jos kyseessä on esimerkiksi osakeyhtiö, niin maatalouden rakennetukilain mukaan tuen saajana on yhteisö, ei yksittäinen osakkeenomistaja. Tuki myönnetään yhteisölle oikeushenkilönä, ja siksi nuoren viljelijän aloitustuki ei määräydy osakkeenomistajien lukumäärän tai määräysvallan mukaan. Määräysvalta otetaan ehdotetun 13 §:n 2 momentin osalta kuitenkin huomioon yhtenä tuen saamisen esteenä, jos aloitustuki on jo aiemmin määräysvaltaa käyttävälle myönnetty.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin tuen myöntämisestä 2 momentissa tarkoitetuissa tilanteissa silloin, kun oikeus tukeen siirretään toiminnan yhtiöittämissä yhteydessä. Ehdotettu sääntely vastaisi edellä ja jäljempänä selvitettyjä poikkeuksia lukuun ottamatta sisällöllisesti perusasetusta.

Pykälän 3 momentti ehdotetaan säädettäväksi muutoin perusasetuksen vastaavan säännöksen mukaisena, mutta siitä poistettaisiin seuraava virke: Aloitustuki voidaan kuitenkin myöntää, jos tuen saaja on luopunut jo myönnetystä tuesta eikä tuen maksamista ole aloitettu tai lainaa nostettu.

Maatalouden rakennetukilain 14 b §:n (Tuen myöntämisen rajoitukset), joka tuli voimaan 1.1.2023, 1 momentin 2 kohdan mukaan laissa tarkoitettua tukea ei voida myöntää, jos tuen myöntämisen edellytykset on luotu keinotekoisesti, tämän lain tavoitteiden vastaisesti ja järjestelyn ilmeisenä tarkoituksena on ollut kiertää tuen myöntämistä koskevia säännöksiä oikeudettoman taloudellisen hyödyn tavoittelemiseksi. Tämä 14 b § koskee sekä investointitukea että nuoren viljelijän aloitustukea.

Jos tuen hakijalle on jo myönnetty nuoren viljelijän tuki, ja tuen hakija esimerkiksi EU:n rahoituskauden alkaessa hakisi samaa tukea uudelleen korkeampien tukiprosenttien vuoksi, tämä ei ole edellä mainitun säännöksen mukaan mahdollista.

Poistettavan virkkeen sisältö on ollut myös ilmeisen epäselvä, koska sitä on sovellettu eri tavoin eri elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa. Osassa tuki on evätty, jos on jo aiemmin myönnetty nuoren viljelijän tuki, osassa on sallittu uuden tuen hakeminen. Nykyisen soveltamisen ei voida katsoa edistävän tuen hakijoiden tasapuolista kohtelua eri elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksissa. Myös hallinnon kannalta nykyinen epäselvä säännös on vaikuttanut määrärahojen käytön arviointiin, kun jo myönnettyjä tukia onkin poistunut määrärahatarpeesta.

14 § Tilanpidon aloittaminen

Rakennetukilain 13 §:n mukaan nuoren viljelijän aloitustukea voidaan myöntää, jos tukea on haettu 24 kuukauden kuluessa tilanpidon aloittamisesta. Ehdotettavassa pykälässä säädettäisiin siitä, milloin tilanpito katsottaisiin aloitetuksi. Tällöin tarkastellaan sitä, milloin hakija ryhtyy päävastuullisena maatalousyrittäjänä harjoittamaan maataloutta. Edellisen lisäksi myös on otettava huomioon, milloin maataloudesta saatavan vuotuisen yrittäjätulon määräksi muodostuu liiketoimintasuunnitelman perusteella vähintään 12 000 euroa. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin vastaavasti kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman aikana.

Jos hakija ryhtyy harjoittamaan maataloutta luonnollisena henkilönä yksin, päävastuullisen maatalousyrittäjän osoittaminen ei muodostu ongelmalliseksi. Silloin, kun hakija harjoittaa maataloutta yhdessä muiden luonnollisten henkilöiden kanssa tai yhteisömuodossa, päävastuullisen maatalousyrittäjän määrittelyssä tarkastellaan tosiasiallista määräysvaltaa ja vastuuta yritystoiminnasta. Jos tukihakemus on jätetty oikeushenkilön omistamaa tilaa koskien, niin nuoren viljelijän määritelmän täyttävällä viljelijällä olisi oltava tosiasiallinen ja jatkuva päätäntävalta oikeushenkilön toiminnan johtamiseen, etuihin ja taloudellisiin riskeihin liittyvien päätösten osalta.

Ehdotetun pykälän 2 ja 3 momentissa säädettäisiin siitä, milloin tilanpito katsotaan aloitetuksi, kun maatila saadaan perinnönjaossa, osituksella tai testamentilla tai maatilan hallinta siirtyy saantoa myöhemmin.

15 § Aloitustuen määrä

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin aloitustuen enimmäismäärästä, joka on määritelty myös CAP-suunnitelmassa. Aloitustuen enimmäismäärä määräytyisi liiketoimintasuunnitelman perusteella saavutettavan vuosittaisen maatalouden yrittäjätulon perusteella, josta säädettäisiin ehdotetussa 9 §:ssä. Ehdotetussa 15 §:n 1 momentissa säädettäisiin niin sanotun korkeamman aloitustuen avustuksen määrästä (40 000 euroa) sekä korkotuen (enintään 35 000 euroa) ja aloitustukeen liittyvän varainsiirtoverovapauden enimmäismäärästä. Pykälän 2 momentissa säädettäisiin niin sanotun alemman aloitustuen määrästä. Kahden tukitason tavoitteena olisi mahdollistaa aloitustuki myös pienemmille tiloille. Pykälän 3 momentissa viitattaisiin varainsiirtoveron huomioon ottamisesta aloitustuen määrässä. Tästä säädettäisiin ehdotetun 28 §:n 2 momentissa, jossa säädettäisiin tuen tai etuuden vähentämisestä korkotuesta tai avustuksesta vastaavalla tavalla kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 aikana.

16 § Aloitustukeen liittyvä korkotukilaina ja valtiontakaus

Ehdotetun pykälän 1 momentissa säädettäisiin aloitustuen korkotukilainan enimmäismäärästä. Aloitustukeen sisältyvällä korkotuella tuetun lainan määrä saisi olla enintään 80 prosenttia ehdotetun asetuksen 17 §:ssä tarkoitetuista hyväksyttävistä kustannuksista. Ehdotetun 16 §:n 1 momentin 1 kohdan mukaan korkotukilainaa maatalon tai maatalousirtaimiston hankintaan voitaisiin myöntää yhteensä enintään 250 000 euroa 15 §:n 1 momentissa tarkoitettua tukea myönnettäessä. Viimeksi mainittu tarkoittaa niin sanottua korkeampaa aloitustukea. Vastaavasti pykälän 1 momentin 2 kohdan mukaan korkotukilainaa maatalon tai maatalousirtaimiston hankintaan voitaisiin myöntää yhteensä enintään 170 000 euroa 15 §:n 2 momentissa tarkoitettua niin sanottua alemmaa aloitustukea myönnettäessä. Euromääriä ehdotetaan korotettavaksi nykyisistä 230 000 ja 150 000 eurosta kustannusten kohoamisen johdosta.

Rakennetukilain muutoksella sen 6 §:ään lisättiin nuoren viljelijän tukeen avustuksen ja korkotuen lisäksi valtiontakaus. Ehdotettuun 16 §:ään sisältyisi 2 momentti, joka sisältäisi säännökset aloitustukeen liittyvästä valtiontakauksesta. Momentin mukaan aloitustukeen sisältyvälle lainalle voitaisiin myöntää valtiontakaus. Valtiontakauksen enimmäismäärä aloitustukena voisi olla 800 000 euroa. Valtiontakaus voisi koskea enintään 80 prosenttia takauksen kohteena olevan lainan määrästä koko laina-aikana. Valtiontakaus voisi koskea sekä korkotukilainaa että luottolaitoksen myöntämää lainaa. Ehdotetut määrät mukailevat annettavan uuden kohdentamisasetuksen valtiontakauksesta annettavia säännöksiä.

17 § Hyväksyttävät kustannukset myönnettäessä aloitustuki korkotukena

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelmaa 2014—2020 ja perusasetuksen sisältöä vastaten niistä kustannuksista tilanpidon aloittamisessa, joihin aloitustuen korkotukea voidaan myöntää.

18 § Liiketoimintasuunnitelmaa edellyttävät investoinnit

Edellä selvitettyissä EU:n asetuksissa ei edellytetä liiketoimintasuunnitelmaa investointituen myöntämisen edellytyksenä. CAP-suunnitelmassa investoinnit, kuten edellä on 3 §:n säännökohtaisissa perusteluissa selvitetty, on jaettu neljään alatoimenpiteeseen. Näistä alatoimenpiteistä maatalon kilpailukyvyen kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen myönnettävissä investoinneissa on CAP-suunnitelmassa edellytetty liiketoimintasuunnitelmaa. Tästä edellytyksestä säädettäisiin ehdotetussa 18 §:ssä. Kuten edellä 8 §:n säännökohtaisissa perusteluissa on todettu, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksella on mahdollisuus pyytää lisäselvityksiä tarpeelliseksi katsomistaan asiakokonaisuuksista.

19 § Tuettavaa investointia koskevat yleiset edellytykset

Rakennusmateriaalien hinnoissa ei nykyisin juurikaan ole eroa maan eri alueiden välillä, mutta logistiset kustannukset ovat suurempia maaseudulla tai harvaan asutuilla alueilla. Näillä alueilla vastaavasti työn hinta on pääsääntöisesti alempi, mikä kompensoi suurempia logistisia kustannuksia. Tämän perusteella ei ole tarvetta erilaisille enimmäiskustannuksille maan eri osissa eli asiasta ei ole tarpeen säätää. Pykälän 1 momentissa säädettäisiin investoinnin hyväksyttävistä enimmäiskustannuksista sisällöllisesti vastaavasti kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 aikana. Lisäksi 1 momentin mukaan hyväksyttävien enimmäiskustannusten olisi perustuttava tuen hakuajankohdan kustannustasoon. Ehdotetun pykälän 2 momentissa säädettäisiin investointikokonaisuudesta ja investoinnin pääasiallisen käyttötarkoituksen mukaan määräytyvästä tukitasosta.

20 § Investointituen ulkopuolelle jäävät kustannukset

Ehdotetun 20 §:n 1—5 kohdassa on säädetty kustannuksista, jotka eivät oikeuta investointitukeen maatalouden rakennetukia koskevassa EU-lainsäädännössä säädetyn lisäksi. Kyseiset kustannukset ovat olleet tukikelvottomia myös Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014—2020 aikana. Investointitukea ei maksettaisi kustannuksista, jotka aiheutuvat esimerkiksi käytettyjen koneiden tai laitteiden taikka traktorin tai pienkuormaajan hankinnasta. Investointituen ulkopuolelle olisi edellä mainituilla rajauksilla tarkoitus sulkea sellaiset kohteet, jotka ovat helposti käytettävissä muuhunkin kuin maataloustoimintaan. Esittelykoneita- tai laitteita ei katsottaisi käytetyiksi silloin, kun ne ovat olleet esimerkiksi näyttelyissä esillä tutustumista varten, mutta ne eivät ole olleet varsinaisessa maatalouskäytössä. Tehdaskunnostettua konetta tai laitetta ei myöskään katsottaisi investointitukea haettaessa uudeksi. Investointituella ei tueta tavanomaisia maatalouskoneita peltoviljelyyn. Tukikelpoisia voisivat kuitenkin olla eräät lisävarusteet, joiden avulla voidaan esimerkiksi edistää ympäristön tilaa tai uusiutuvan energian hyödyntämistä (esimerkiksi maatalouskoneen muunto biokaasukäyttöiseksi). Myöskään esimerkiksi hakijan itsensä suorittamasta kuljetuksesta, viranomaisluvista, liittymämaksuista tai vastaavista kuluista ei maksettaisi investointitukea. Hakijan itsensä suorittamasta kuljetuksesta työajan menetys eli oman työn osuus on korvattavissa, mutta eivät kilometrikorvaukset. Oman työn korvaamisesta säädetäisiin ehdotetussa 22 §:ssä.

EU-tasolla asiasta säädetään suunnitelma-asetuksen 73 artiklassa (Investoinnit). Artiklan 3. kohdan mukaan jäsenvaltioiden on laadittava luettelo tukeen kelpaamattomista investoinneista ja menoluokista, mukaan lukien vähintään seuraavat:

- a) maatalouden tuotanto-oikeuksien hankinta;
- b) tukioikeuksien hankinta;
- c) maan hankinta määrällä, joka ylittää kymmenen prosenttia kyseisen toimen tukikelpoisten menojen kokonaismäärästä, lukuun ottamatta maan hankintaa ympäristön säilyttämiseksi ja runsashiilisen maaperän suojelemiseksi sekä nuorten viljelijöiden tekemää maan hankintaa rahoitusvälineitä käyttämällä; rahoitusvälineiden tapauksessa kyseistä kattoa sovelletaan lopulliselle vastaanottajalle maksettuihin tukikelpoisiin julkisiin menoihin tai vakuuksien osalta kohteena olevan lainan määrään;
- d) eläinten hankinta ja yksivuotisten kasvien hankinta ja tällaisten kasvien istutus (kirjoittajan huomautus: kohta jatkuu luettelolla, joka ei koske CAP-suunnitelman mukaista maatalon investointitukea);
- e) lainojen korot, paitsi korkotuen tai vakuuspalkkiohyvityksen muodossa myönnettyjen avustusten osalta.

Kyseisen 73 artiklan 3 kohdan f-alakohta (laajamittaisiin infrastruktuureihin tehtävät investoinnit) ja g-alakohta (metsitykseen tehtävät investoinnit) eivät sisälly CAP-suunnitelman investointitukeen.

21 § Hyväksyttävät kustannukset osamaksukaupassa

Ehdotetussa pykälässä säädetäisiin osamaksukaupalla hankittavan omaisuuden kustannusten hyväksyttävyydestä. Osamaksukaupasta aiheutuneen menon todennettavuudesta säädetäisiin ehdotetun asetuksen 38 §:n 3 momentissa. Pykälä olisi vastaava kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014—2020 aikana.

22 § Omat tuotantopanokset

Yksityiseen rahoitukseen hyväksyttävät omat tuotantopanokset olisivat samat kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 aikana. Oman työn arvoon liittyviin euromääriin tehtäisiin indeksikorotusten luonteiset tarkistukset. Oman työn arvona olisi jatkossa 20 euroa työntekijätunnilta sisältäen pienkoneiden käytön nykyisen ollessa 15 euroa. Jos työ tehdään käyttäen traktoria tai muuta vastaavaa työkonetta, työn arvo olisi jatkossa 40 euroa tunnilta henkilötyön lisäksi nykyisen ollessa 30 euroa. Oman työn osuudeksi voidaan hyväksyä tuen kohteena oleva hanke huomioiden kohtuulliseksi katsottava työpanos.

23 § Investoinnin aloittaminen

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin siitä, milloin investointi katsottaisiin aloitetuksi. Pykälä olisi sisällöllisesti vastaava kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 aikana.

24 §. Rakennussuunnitelma

Rakennetukilain 13 §:n 4 momentin mukaan jos tuettavaan toimenpiteeseen sisältyy rakentamisinvestointi, hakijan on lisäksi esitettävä rakentamista koskeva suunnitelma, josta käy ilmi rakentamisinvestoinnin toimivuus, tarkoituksenmukaisuus ja ympäristöön sopivuus. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin rakennussuunnitelmasta sisällöllisesti vastaavalla tavalla kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 aikana lukuun ottamatta jäljempänä selvitettävää muutosta.

Rakennussuunnitelmaan olisi liitettävä seuraavat riittävän yksityiskohtaiset asiakirjat: 1) pääpiirustukset, 2) erikoissuunnitelmat, jos niillä on merkitystä rakennuksen toimivuutta ja hyväksyttäviä kustannuksia arvioitaessa, 3) rakennusselostus ja 4) rakennusselostukseen perustuva rakennusosakohtainen kustannusarvio tai -laskelma. Lisäksi edellytettäisiin, että rakentamista koskevan suunnitelman yksityiskohtaisuuden ja laajuuden olisi oltava asianmukaisessa suhteessa hankkeen laajuuteen ja kokonaiskustannuksiin. Suunnitelmassa olisi lisäksi esitettävä selvitys korvattavan rakennuksen jatkokäytöstä, jos kyse on uudisrakentamisesta. Jatkossa ei olisi enää tarvetta esittää selvitystä toiminnan laajentamismahdollisuuksista, koska sitä ei välttämättä ole mahdollista esittää yksittäisessä suunnitelmassa. Tuotantoa on mahdollista harjoittaa useammassa eri rakennuksessa tai rakennuspaikalla. Toiminnan kehittämis- ja laajentamissuunnitelmat on lisäksi pääosin esitetty jo liiketoimintasuunnitelmassa.

25 § Salaojitusta koskeva suunnitelma

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin salaojituksessa edellytetyn suunnitelman vähimmäissisällöstä. Pykälän sisältö olisi vastaava kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 aikana.

26 § Yhteinen ojitusinvestointi ja yhteistä ojitusinvestointia koskeva suunnitelma

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin yhteisestä ojitusinvestoinnista. Pykälän 1 momentilla määriteltäisiin yhteisen ojitusinvestoinnin tuen kohteena oleva peruskuivatustoiminta ja mitä sillä vakiintuneesti tarkoitetaan. Momentissa mainitulla valtaojalla tarkoitettaisiin eräiden maa- ja puutarhataloudesta peräisin olevien päästöjen rajoittamisesta annetun valtioneuvoston asetuksen (1250/2014, nitraattiasetus) määritelmän mukaista valtaojaa. Momentin listauksella ei ole tarkoitus rajata peruskuivatuksen määritelmän ulkopuolelle mitään peruskuivatukseksi laskettavia toimenpiteitä. Momentissa on erikseen maininta, että peruskuivatusta voidaan toteuttaa myös hyödyntäen erilaisia

luonnonmukaisia suunnitteluratkaisuja taikka muita vastaavia ratkaisuja tai rakennelmia. Luonnonmukaisilla suunnitteluratkaisuilla pyritään ojituksen haittojen estämiseen tai vähentämiseen, luonnon monimuotoisuuden parantamiseen sekä myös tasaamaan vesimäärien vaihtelua, joka taas vaikuttaa esimerkiksi alapuolisen vesistön sekä ojitusalueen tulvimiseen, kuivuuteen, vedenlaatuun ja uomien eroosioon. Tuettavien peruskuivatustoimenpiteiden haittojen vähentäminen ja myönteiset vaikutukset ympäristöön ovat tärkeitä, koska rakennetukilain 13 §:n 4 momentin mukaan tuettavan yhteisen ojitusinvestoinnin on edistettävä ympäristön tilaa.

Pykälän 2 momentissa säädettäisiin CAP-suunnitelman mukaisesti millaiset yhteiset ojitusinvestoinnit voivat olla tuettavia ympäristön tilaa ja kestävä tuotantotapaa edistäviä hankkeita.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin yhteistä ojitusinvestointia koskevan suunnitelman sisällöstä. Jotta vesilain mukaisella valtion valvontaviranomaisella on edellytykset rakennetukilain 13 §:n 4 momentin mukaisesti arvioida edistääkö toimenpide ympäristön tilaa, on yhteistä ojitusinvestointia koskevaan suunnitelmaan sisällytettävä vesilain (587/2011) 5 luvun 15 §:n vaatimusten lisäksi toimenpiteet hankkeelle tarkoituksenmukaisista vesiensuojelurakenteista taikka luonnonmukaisista suunnitteluratkaisusta momentin listauksen mukaisesti. Kohdassa 1) mainittu vahinkojen ja haittojen estäminen koskisi myös happamien sulfaattimaiden aiheuttamia vaikutuksia. Tarkoituksenmukaisuuden vaatimuksella varmistettaisiin, että jokaisen tuettavan hankkeen ympäristön tilaa edistäviä toimenpiteitä voitaisiin suunnitella ottaen huomioon hankkeen yksilölliset reunaehdot.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin tilanteesta, jolloin tuen hakijana on muu kuin vesilaissa tarkoitettu ojitusta varten perustettu vesioikeudellinen yhteisö, eli yhteinen ojitusinvestointi toteutettaisiin ns. sopimusojituksena. Tässä tapauksessa hankkeesta tulisi olla tehty yhteiseen ojitusinvestointiin osallistuvien keskinäinen sopimus, jolla sovitaan investointiin liittyvän hankkeen toteuttamisesta. Hankkeelle tulisi myös valita yksi tai useampi toimitsija. Vaatimuksilla varmistettaisiin ojitushankkeen järjestäytyminen tuen hakemista varten sekä käytännön toteuttaminen.

27 § Muu rahoitus

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin samoihin tukikelpoisiin kustannuksiin kohdistuvan kansallisen tai Euroopan unionin varoista jo myönnetyn rahoituksen ja tukihakemuksen kohteena olevaan investointiin kohdistuvan vakuutuskorvauksen huomioon ottamisesta. Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin vastaavasti kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 aikana.

28 § Muuna kuin rahoituksena myönnetty valtiontuki

Ehdotetussa pykälässä säädettäisiin vastaavasti kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 aikana muuna kuin rahoituksena myönnetyn tuen huomioon ottamisesta. Kyseessä olisivat tuki tai etuus, joka kohdistuu samaan toimenpiteeseen kustannusten vähennyksenä, käyttöoikeutena, verovapautena tai muulla vastaavalla tavalla.

29—32 § Korkotuen määrä. Lainamuotoisen tuen tukitaso. Luottolupaus. Lainaehtojen muuttaminen

Pykälissä säädettäisiin lainaan liittyvästä tuesta sisällöllisesti vastaavasti kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 aikana.

Ehdotetussa 32 §:n 1 momentissa säädettäisiin lainaehtojen muuttamisesta. Rakennetukilain 17 §:n 2 momentissa säädetään korkotuen määrästä (3 %). Kyseisen pykälän mukaan edellytetään, että lainan saaja maksaa lainasta vähintään yhden prosentin vuotuista korkoa. Lainehtojen muuttamiseen liittyen lainan marginaalin muutos ei olisi ehdotetussa 32 §:n 1 momentissa tarkoitettu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lupaa edellyttävä lainan ehtojen muutos. Tämä johtuen siitä, että valtion korkotukimenot eivät lisääntyisi jäljellä olevana laina-aikana tilanteessa, jossa luotonantaja ja lainansaaja sopisivat lainaan liittyvän marginaalin muutoksesta. Valtio sitoutuu aina vain tukipäätöksen mukaiseen korkotukeen ja siihen marginaalin muutos ei vaikuta.

33—36 § Valtiontakaus. Valtiontakauksen kohde ja ehdot. Valtiontakaukseen sisältyvän tuen määrä ja sen ilmoittaminen. Valtiontakauksen vastavakuus

Ehdotetuissa pykälissä säädettäisiin valtiontakauksesta sisällöllisesti jäljempänä selvitettyjä eroja lukuun ottamatta vastaavasti kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 aikana. CAP-suunnitelmassa aloitustukeen sisältyy mahdollisuus myös valtiontakaukseen avustuksen ja korkotuen lisäksi. Vastaava on sisällytetty myös rakennetukilakiin. Edellisistä johtuen ehdotettuun 34 §:ään lisättäisiin aloitustukeen yhdistetty valtiontakaus lainalle. Valtiontakaukset myönnettäisiin edelleen investointituen valtiontakauksesta annetun komission päätöksen K(2011) 1321 mukaisena tukena. Komission päätös on voimassa 31.12.2025 asti ja ennen sen voimassaolon päättymistä aloitetaan valmistelu komission päätöksen voimassaolon jatkamiseksi. Valtaosa valtiontakauksesta koskevasta sääntelystä ja menettelyistä, esimerkiksi vuosittain ilmoitettavan takaukseen sisältyvän tuen määrän laskentamenetelmä, perustuu mainittuun komission päätökseen ja sen pohjana olevaan valtioneuvoston ilmoitukseen N 268/2010.

Ehdotettuun 34 §:n 3 momenttiin lisättäisiin viimeiseksi uusi virke verrattuna nykyiseen rakennetukiasetuksen vastaavaan pykälään. Ehdotetun 34 §:n 3 momentin mukaan valtiontakaus voi ainoastaan erityisestä syystä olla suurempi kuin 30 prosenttia toimenpiteen kokonaisrahoituksesta. Jos samaan investointiin on myönnetty tai myönnetään avustusta, avustus ja valtiontakaus yhteensä eivät saa ylittää 70 prosenttia tuen kohteena olevan investoinnin kokonaisrahoituksesta. Valtiontakauksen enimmäismäärään sovelletaan lisäksi, mitä maatalan investointituen kohdentamisesta annettavan valtioneuvoston asetuksessa säädetään. Ehdotettava viimeksi mainittu virke on osin informatiivinen, mutta myös asetuksen soveltamista ohjaava, koska tukitasojen noustessa, valtiontakauksen suuruus voisi jatkossa joissakin tilanteissa vaihdella mainitun investointituen kohdentamisesta annettavan asetuksen vuoksi ja sen huomioon ottaminen on hyvin tärkeää.

Esimerkkinä mainittakoon kasvihuonetuotanto ja sille myönnettävät mahdolliset investointituet, kun kustannusarvio eli hankkeen kokonaisrahoitustarve olisi esimerkiksi 300 000 euroa. Ehdotetun kohdentamisasetuksen liitteen mukaan ko. tapauksessa avustusta voisi saada 25 % hyväksyttävistä kustannuksista, joka esimerkkitapauksessa olisi 75 000 euroa. Korkotukilaina voisi olla 50 % hyväksyttävistä kustannuksista eli tässä tapauksessa 150 000 euroa. Investoinnin kokonaisrahoituksesta laskettuna 70 % olisi 210 000 euroa. Kun tästä vähennetään avustus 75 000 euroa, niin valtiontakauksen määrä voisi yksistään viimeksi mainitun säännöksen mukaan kohdistua 135 000 euroon 150 000 euron korkotukilainasta. Tätä kuitenkin rajoitetaan kohdentamisasetuksessa, jonka mukaisesti valtiontakaus voisi olla enintään 120 000 euroa, tämä laskettuna 80 % korkotukilainan määrästä eli 150 000 eurosta.

Ehdotettuun 36 §:ään (Valtiontakauksen vastavakuus) tehtäisiin tekninen sanamuototarkastus johon tuen siitä, että rakennetukilain 18 §:n 4 momentissa jo säädetään asetettavasta vastavakuudesta.

37 § Menon tosiasiallisuus ja lopullisuus

Pykälässä säädettäisiin menon tosiasiallisuudesta ja lopullisuudesta vastaavasti kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014—2020 aikana.

38 § Menon todennettavuus

Pykälässä säädettäisiin menon todennettavuudesta vastaavasti kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014—2020 aikana kuitenkin sillä eroavaisuudella, että säädettävä pykälä sisältäisi uuden 2 momentin nykyiseen pykälään verrattuna. Ehdotetussa 38 §:n 3 momentissa säädettäisiin nykykäytäntöä vastaavasti osamaksukaupalla hankitun omaisuuden maksamisesta ja todentamisesta.

Ehdotetun pykälän 2 momentin mukaan, jos kyseessä on vakioitujen yksikkökustannusten perusteella maksettava tuki, tuen maksamisen ja lainan nostamisen edellytyksenä olisi, että hanketta on toteutettu tukipäätöksen mukaisesti. Tukipäätöksen toteuttaminen riittäisi tuen saamiseksi eikä siten toimenpiteessä aiheutuneista menoista ja toimenpiteen etenemisestä tarvitsisi tehdä erittelyä ehdotetun 1 momentin, joka vastaa nykyistä käytäntöä, mukaan. Hankesuunnitelman mukaisesti ei voitaisi toimia, koska tukipäätös on voitu tehdä osin esitetystä hankesuunnitelmasta poiketen tai tukipäätökseen on voitu asettaa sellaisia toteutukseen liittyviä edellytyksiä, joita hankesuunnitelmassa ei ole mainittu.

Rakennetukilain 7 §:n 4 momentin mukaan hyväksyttävistä yksikkökustannuksista säädetään maa- ja metsätalousministeriön asetuksella. Ministeriön asetuksella olisi tarkoitus säätää tietyissä alatoimenpiteiden investointituissa tukijärjestelmän yksinkertaistamiseksi mahdollisuudesta vakioitujen yksikkökustannusten käyttöön. Tällaisia tukia voisivat olla esimerkiksi investointituet tietyissä maatilojen kilpailukyvyyn kehittämisen ja tilojen nykyaikaistamisen investoinneissa sekä ympäristön tilaa parantavissa investoinneissa. Ulkopuolinen asiantuntijataho tekisi ministeriölle laskelmat yksikkökustannusten määrästä. Näiden pohjalta ministeriö asetuksellaan antaisi säännökset vakioiduista yksikkökustannuksista.

39 § Aloitustuen maksaminen

Rakennetukilain 35 §:n muutoksen johdosta aloitustuen saaja hakee jatkossa itse maksatusta. Rakennetukilain 35 §:n 1 momentin mukaan avustusmuotoista nuoren viljelijän aloitustuen maksua haetaan käyttäen 29 §:n 1 momentissa tarkoitettua verkkopalvelua. Avustus maksetaan kahtena eränä. Mainitun pykälän 2 momentin mukaan, jos aloitustuki on myönnetty ennen tilanpidon aloittamista, avustuksen ensimmäisen erän maksamisen edellytyksenä on, että tuen saaja esittää maksuhakemuksen yhteydessä selvityksen tilanpidon aloittamisesta.

Ehdotetun 39 §:n 1 momentin mukaan aloitustuen avustusosuus maksettaisiin kahtena saman suuruisena eränä. Pykälän toisen momentin mukaan avustuksen toisen erän maksamisen edellytyksenä olisi liiketoimintasuunnitelman toteuttaminen. Rakennetukilain 11 §:ssä säädetään liiketoimintasuunnitelma aloitustuen myöntämisen edellytykseksi. Kyseisen pykälän 2 momentin mukaan suunnitelmaan on sisällyttävä toimenpiteeseen nähden tarkoituksenmukaisessa laajuudessa yritystoimin-

taa koskevat tavoitteet, keinot tavoitteiden saavuttamiseksi sekä arvio toiminnan kehityksestä. Aloitustuen avustusta haettaessa on pystyttävä osoittamaan, että liiketoimintasuunnitelmaa on toteutettu. Esimerkiksi olisi annettava selvitys tehdyistä kehittämistoimista ja laskelma yrittäjätulon kehityksestä. Elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus voi mahdollistaa pienimuotoiset liiketoimintasuunnitelman muutokset, jos tuen myöntämisen edellytykset edelleen täyttyvät.

Toisen erän maksatuksen hakeminen olisi ehdotetun 2 momentin mukaan tarkoituksenmukaista rajoittaa kolmeen vuoteen tukipäätöksen tekemisestä. Tämä johtuen osin rahoituskauden loppuunsaattamiseen liittyvistä aikarajoista. EU:n rahoituskausi 2023—2027 päättyy vuoden 2027 lopussa. Varsinaisen rahoituskauden jälkeen voidaan vielä maksaa esimerkiksi nuoren viljelijän aloitustukeen liittyviä maksatuksia, ei kuitenkaan EU:n säätämien määräaikojen jälkeen.

40 § Investointiavustuksen maksaminen ja korkotukilainan nostaminen

Rakennetukilain 36 ja 38 §:ssä säädetään avustusmuotoisen investointituen maksamisesta ja korkotuen kohteena olevan lainan nostamisesta. Ehdotetussa 40 §:ssä säädettäisiin investointiavustuksen maksamisen ja korkotukilainan nostoluvan hakemisesta sisällöllisesti vastaavasti kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014—2020 aikana lukuun ottamatta nykyisen 3 momentin sisältöä. Perusasetuksen 38 §:n 3 momentin mukaan maksettavaksi haetun avustuksen ensimmäisen ja viimeisen erän on oltava vähintään 20 prosenttia avustuksena myönnetyn tuen määrästä ja investointitukena myönnetyn korkotukilainan ensimmäisen ja viimeisen erän on oltava vähintään 20 prosenttia korkotuella tuetun lainan kokonaismäärästä. Uudeksi käytännöksi ehdotetaan, että maksettavista eristä vain viimeisen erän suuruutta säänneltäisiin jatkossa. Viimeisen erän suuruus olisi edelleen 20 prosenttia. Viimeisen erän suuruuden määrittelyllä pyrittäisiin varmistamaan hankkeen loppuun saattaminen ja välttymään myös turhilta takaisinperinnöiltä.

41—49 § Hyväksyttävien kustannusten kohtuullisuus. Hankintamenettelyt. Hankintamenettelyn valinta. Hankinnasta ilmoittaminen. Maatalouden hankintailmoitus. Tarjouspyyntö. Tarjoajan ja tarjouksen valinta. Hankintaa koskeva ratkaisu. Säilytettävät hankinta-asiakirjat.

Maatalouden hankintamenettelyistä säädetään rakennetukilain 20 ja 40 a §:ssä. Työ- ja elinkeinoministeriön ylläpitämässä julkisten hankintojen HILMA –ilmoitusjärjestelmässä on oma osio maatalouden hankintailmoituksille.

Maatalouden hankintoja koskevat ehdotetut 41—49 §:t ovat pääosin vastaavat kuin perusasetuksessa. Käytäntö ei siten muuttuisi jäljempänä selvitettyjä muutoksia lukuun ottamatta Manner-Suomen maaseudun kehittämissuunnitelman 2014—2020 aikana voimassa olleesta käytännöstä. Yksi lakiviittauksen korjaus sisältyy ehdotetun 41 §:n 2 momentin 1 kohtaan, jossa julkisista hankinnoista annettu laki (348/2007) korvattaisiin julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetulla lailla (1397/2016). Lisäksi ehdotetun 44 §:n 2 momenttiin ei enää sisällytettäisi nykyisenkaltaista säännöstä, jossa hankintailmoituksen tekemiseen olisi tietyssä tilanteessa velvoitettu elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus. Tuen hakijan velvoitteiden siirtäminen viranomaiselle ei ole normaalia hallintokäytäntöä, erityisesti kun julkisiin hankintoihin liittyvän lainsäädännön vastaisesta menettelystä säädetään rakennetukilain 46 §:n 3 momentissa (Tuen maksamisen lopettaminen ja takaisinperintä). Tällainen vastuu ei voi sisältyä viranomaisen vastuisiin. Käytännön tilanne on muuttunut myös siten, että voimassa olevan rakennetukilain 13 §:n 1 momentin mukaan toimenpiteen toteuttaminen voidaan aloittaa ennen tukipäätöksen saamista. Aiemmin toimenpiteiden aloittaminen oli

mahdollista vasta tukipäätöksen jälkeen. Hankintojen tekemättä jättäminen voisi tulla joissakin tilanteissa esille vasta jo investointiin liittyvien käytännön toimenpiteiden aloittamisen jälkeen tukipäätöksen valmistelun yhteydessä. Edellä selvitetyn johdosta myöskään ehdotettuun 45 §:ään ei sisällytettäisi nykyisen perusasetuksen 43 §:n 2 momentin mukaista säännöstä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen julkaiseman hankintailmoituksen sisällön yksityiskohdista.

50 § Valtiontakauksesta perittävät maksut ja luotonantajalle suoritettava korvaus

Valtiontakauksesta perittävistä maksuista ja luotonantajalle suoritettavasta korvauksesta säädetään rakennetukilain 55 §:ssä vastaavasti kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 aikana. Myös ehdotettavassa asetuksessa asiasta säädettäisiin vastaavasti kuin edellä mainitun ohjelman aikana. Pykälään tehtäisiin vain tekninen korjaus, jolla Maaseutuviraston nimen tilalle muutettaisiin Ruokavirasto.

51 § Luottolaitoksen hyväksyminen

Luottolaitoksen hyväksymisestä ja luotonantajan tiedonantovelvollisuudesta säädetään rakennetukilain 52 ja 54 §:ssä vastaavasti kuin Manner-Suomen maaseudun kehittämisohjelman 2014—2020 aikana. Ehdotetussa asetuksessa säädettäisiin luottolaitoksen hyväksymisen edellytyksistä sisällöllisesti vastaavasti kuin edellä mainitun ohjelman aikana.

52 § Korkotukilainaan liittyvän tuen seuranta

Ehdotettuun pykälään tehtäisiin perusasetukseen verrattuna vain tekninen korjaus, jolla Maaseutuviraston nimen tilalle muutettaisiin Ruokavirasto. Ehdotetussa pykälässä lueteltaisiin tiedot, jotka luotonantajan ainakin olisi toimitettava Ruokavirastolle lainaan liittyvän tuen seuraamiseksi. Luotonantajalta ei 52 §:ssä edellytetä määrättyä toimitustapaa, joten tietojen toimittamisen Ruokavirastoon voi tehdä myös salatulla sähköpostilla eli turvasähköpostilla.

5 Lausuntopalaute

Asetusluonnoksen lausuntokierros järjestettiin 23.12.2022—27.1.2023. Ehdotuksesta pyydettiin lausunnot oikeusministeriöltä, työ- ja elinkeinoministeriöltä, valtiovarainministeriöltä, ympäristöministeriöltä, Luonnonvarakeskukselta, Ruokavirastolta, Maatalousyrittäjien eläkelaitokselta, elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksilta, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry:ltä, Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf:ltä, ProAgria Keskusten Liitolta, Saamelaiskäräjiltä, Paliskuntain yhdistys ry:ltä ja keskusrahallaitoksilta (Aktia, Danske Bank, Handelsbanken, Nordea, OP ryhmä, S-pankki ja Säästöpankkiryhmä).

Lausuntopyyntö oli myös saatavilla maa- ja metsätalousministeriön verkkosivuilla.

Lausunnon antoivat seuraavat 16 tahoa: Luonnonvarakeskus, Ruokavirasto, Etelä-Pohjanmaan, Hämeen, Kainuun, Keski-Suomen, Lapin, Pirkanmaan, Pohjanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto MTK ry (Varsinais-Suomi), Svenska Lantbruksproducenternas Centralförbund SLC rf, ProAgria Keskusten Liitto ja Salaojajyhdistys ry.

Ruokavirasto piti ehdotettuja esityksiä hyvinä, eikä sillä ollut ehdotettuihin muutoksiin huomautettavaa. Ympäristöministeriöllä, valtiovarainministeriöllä ja Maatalousyrittäjien eläkelaitoksella ei ollut lausuttavaa asiasta. Oikeusministeriö ilmoitti, että se ei lausu asiassa.

Muutama taho (Kainuun, Pirkanmaan, Pohjanmaan ja Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus) toi esille lausunnossaan investointituissa ehdotetussa asetuksessa (5 §) edellytetyn ammattitaitovaatimuksen eri investoinneissa. Ammattitaitovaatimuksen edellyttäminen investointien osalta on kuitenkin määritetty jo rakennetukilain 8 §:n 2 momentissa, jonka mukaan ”Tuen myöntämisen edellytyksenä on, että hakijalla on tuen kohteena olevaa yritystoimintaa koskeva riittävä ammattitaito. Edellä säädettyä ei kuitenkaan edellytetä, jos kyseessä on ympäristön tilaa ja kestävää tuotantotapaa edistävä investointi, maatilojen energiainvestointi tai eläinten hyvinvointia ja bioturvallisuutta edistävä investointi.” Lisäksi jo CAP-suunnitelmaan sisältyy edellytys luonnonvara-alan koulutuksesta tässä yhteydessä.

Kainuun ja Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukset ottivat esille nuoren viljelijän aloitustuen myöntämisen (13 §) ja erityisesti tuotiin esille yhteisölle myönnettävä aloitustuki. Lausuntojen johdosta muistiota on tarkennettu jatkovalmistelussa edellä mainitusta asiasta 13 §:n säännöskohtaisissa perusteluissa.

Satakunnan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja ProAgria ottivat esille tuen edellytyksenä oleva liiketoimintasuunnitelman edellyttämisen (18 §) vain maatilojen kilpailukyvyyn kehittämiseen ja tilojen nykyaikaistamiseen liittyvissä investoinneissa. Lausunnoissa esitettyihin liittyen esittelymuistiota on täydennetty jatkovalmistelussa tuomalla muutamassa kohdassa esiin elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen oikeus aina tarvittaessa pyytää tuen hakijalta lisäselvitystä taloudellisista edellytyksistä investoinnin osalta. On myös huomattava, että asetusehdotuksen 8 §:ssä (Maatalousyrityksen taloudellinen asema) säädetty koskee kaikkia investointituen hakijoita.

Asetusta ehdotetaan jatkovalmistelun perusteella muutettavaksi siten, että asetusluonnoksen 19 §:stä poistettaisiin maan eri osien hyväksyttävien kustannusten enimmäismääriä koskeva 1 momentti. Tämä johtuen siitä, että siihen liittyen tuotiin lausunnoissa esiin, että sen todentaminen on erittäin hankalaa ja saattaa johtaa vääriin johtopäätöksiin. Asetuksen perustelumuioston 19 §:n säännöskohtaisia perusteluja on täydennetty asiaan liittyen.

Asetusehdotuksen 22 § (Omat tuotantopanokset) otettiin esille useassa lausunnossa (Etelä-Pohjanmaan, Hämeen, Pohjanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus). Asetusehdotuksen jatkovalmistelussa kuitenkin päädyttiin perustelumuioston tarkennukseen säädöstäydennyksen sijaan.

Lausuntovaiheen jälkeisessä jatkovalmistelussa on 16 §:ään lisätty 2 momentti aloitustukeen sisältyvästä valtiontakauksesta, ja sitä koskevat perustelut 16 §:n säännöskohtaisiin perusteluihin. Lisäys on välttämätön muiston 13 sivulla mainitun valtiontakauksia koskevan komission päätöksen K(2011) 1321 johdosta. Lausuntojen perusteella 24 §:n (Rakennussuunnitelma) 2 momentti ehdotetaan hiukan suppeammaksi asetuksen perustelumuiostiossa esitetyn perustelun mukaisesti.

Asetusehdotuksen 38 §:n (Menon todennettavuus) 2 momentti otettiin esille useassa lausunnossa (Hämeen, Pirkanmaan, Satakunnan ja Varsinais-Suomen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus). Jatkovalmistelussa asetusehdotuksen 2 momenttia muutettiin siten, että tuen maksamisen ja lainan nostamisen edellytyksenä olisi, että hanketta on toteutettu tukipäätöksen eikä hankesuunnitelman mukaisesti säännöskohtaisissa perusteluissa esitetyillä perusteluilla.

Asetusehdotuksen 44 §:stä (Hankinnasta ilmoittaminen) ja 45 §:stä (Maatalouden hankintailmoitus) poistetaan Etelä-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskuksen lausunnon perusteella viranomaiselle säädettyjä velvoitteita, joita ei voida katsoa viranomaistaholle osoitettaviksi. Asetusehdotuksen 44 ja 45 §:n säännökohtaisissa perusteluissa asiaa on perusteltu.

Asetuksen jatkovalmistelussa 26 §:ää (Yhteinen ojitusinvestointi ja yhteistä ojitusinvestointia koskeva suunnitelma) tarkennettiin lähinnä ympäristön tilaan ja kestäväää tuotantotapaan sekä luonnonmonimuotoisuuteen liittyvillä tarkennuksilla. Lisäksi jatkovalmistelussa 34 §:n (Valtiontakauksen kohde ja ehdot) 3 momenttiin lisättiin viittaus samanaikaisesti tämän asetuksen kanssa voimaan tulevaan uuteen kohdentamisasetukseen. Lisäys on välttämätön muistion 13 sivulla mainitun valtiontakauksia koskevan komission päätöksen K(2011) 1321 johdosta. Asetusehdotuksen jatkovalmistelussa myös 39 §:n (Aloitustuen maksaminen) 2 momenttia täydennettiin siten, että toisen erän hakeminen olisi tehtävä viimeistään kolmen vuoden kuluttua tukipäätöksen tekemisestä. Täydennys liittyy alkaneen rahoituskauden loppuunsaattamiseen liittyvistä aikarajoista.

Asetusehdotuksen 53 §:n (Voimaantulo) 4 momenttia tarkennettiin jatkovalmistelussa vuoden 2023 tukijaksojen osalta.

6 Voimaantulo

Ehdotettu asetus on tarkoitettu tulemaan voimaan 6.3.2023 ja sillä kumottaisiin perusasetus eli maatalouden rakennetuesta annettu valtioneuvoston asetus (240/2015).

Ehdotettua asetusta sovellettaisiin aloitus- ja investointituen myöntämistä koskeviin hakemuksiin, jotka tulevat vireille asetuksen voimaantullessa ja sen jälkeen. Asetuksen voimaan tullessa voimassa olleita säännöksiä sovellettaisiin tukiin, jotka on myönnetty ennen ehdotetun asetuksen voimaantuloa.

Rahoituskaudella 2023—2027 toteutettavan rakennetukijärjestelmän toimeenpano aloitettaisiin ehdotettavan asetuksen tullessa voimaan. CAP-suunnitelman mukaisten rakennetukien hakeminen, myöntäminen ja maksaminen aloitettaisiin mahdollisimman pian asetuksen voimaantulon jälkeen tukien hakemisessa ja hallinnoinnissa käytettävään Hyrrä-tietojärjestelmään tehtävien muutosten valmistumisen aikataulutuksen mukaisesti.

Aloitus- ja investointituen 12 §:ssä tarkoitetut tukijaksot olisivat poikkeavat vuonna 2023. Tämän vuoksi näiden tukien mainitussa pykälässä tarkoitettu tukijakso poikkeaisi 12 §:ssä säädetystä vuonna 2023. Ehdotetun 53 §:n 4 momentin mukaan edellä 12 §:ssä säädetystä poiketen vuonna 2023 ensimmäinen tukijakso alkaa 3 päivänä huhtikuuta 2023 ja päättyy 10 päivänä toukokuuta 2023. Tämän jälkeen tukijaksot jatkuvat muutoin 12 §:n mukaisena kuitenkin niin, että 3 kohdan mukainen tukijakso vuonna 2023 alkaa 11 päivänä toukokuuta ja päättyy 15 päivänä elokuuta 2023.

7 Laintarkastus

Asetusehdotusta ei ole tarkastettu oikeusministeriön lainsäädännön kehittäminen ja laintarkastus – yksikössä asian kiireellisyyden vuoksi. Lausuntopyyntöä aikataulutettiin (23.12.2022—27.1.2023) ja asetuksen jatkovalmistelu ei mahdollistanut laintarkastusta.